

Sygnatura akt XII C 1851/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Lehmann

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elżbieta Witaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2017 r. w Poznaniu na rozprawie sprawy z powództwa

(...) Spółki z o.o. z siedzibą w P., ul. (...), (...)-(...) P.

przeciwko W. S., zam. ul. (...), (...)-(...) S.

A. S., zam. ul. (...), (...)-(...) S.

- roszczenia z weksła

I. Utrzymuje w mocy wydany w dniu 10 lutego 2016 roku – nakaz zapłaty.

II. Koszty niniejszego postępowania pozostawić do rozliczenia referendarzowi sądowemu.

SSO Zofia Lehmann

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 lutego 2016 r. powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wniósł o zasądzenie od pozwanych W. S. i A. S., kwoty 263319,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 21 lipca 2009 r. pozwani wystawili weksel własny in blanco i wręczyli go Bankowi Spółdzielczemu P. M.-S. w S.. Weksel wystawiony został na zabezpieczenie umowy nr (...) o kredyt inwestycyjny, jaką pozwany W. S. zawarł z bankiem w dniu 21 lipca 2009 r. Pozwani upoważnili remitenta do wypełnienia weksła w każdym czasie, na sumę odpowiadającą kwocie kredytu, odsetek, prowizji i kosztów wynikających z umowy. Pismem z dnia 14 lutego 2012 r. bank wypowiedział umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Pozwani odebrali pismo w dniu 17 lutego 2012 r.

W dniu 12 października 2015 r. powód nabył od banku wierzytelność wynikającą z umowy, która wynosiła wówczas 260512,62 zł. Wraz z wierzytelnością przeszły na powoda zabezpieczenia umowy, w tym weksel wystawiony przez pozwanych.

Weksel został wypełniony na kwotę 263319,09 zł, na którą składały się wierzytelność nabyta przez powoda od banku oraz odsetki ustawowe od dnia 13 października do 28 grudnia 2015 r. Termin zapłaty weksła oznaczony został na dzień 28 grudnia 2015 r. 15 grudnia 2015 r. Powód wezwał pozwanych do zapłaty, jednak do dnia dzisiejszego nie wykupili oni weksła.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 10 lutego 2016 r. Sąd uwzględnił powództwo w całości.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty, pozwani W. S. i A. S. wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwani wskazali, że powód nieprawidłowo wskazał i wykazał wysokość oraz podstawę kalkulacji roszczenia wekslowego wynikającego ze stosunku podstawowego. Ponadto, całość roszczenia jest niewymagalna w związku z nieprawidłowym doręczeniem wypowiedzenia umowy kredytowej, a także, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją, a więc wbrew treści upoważnienia do wypełnienia weksla (nie został wypełniony przez bank, w miejsce remitenta wpisano powoda), z czego wynika nieprawidłowa wysokość odsetek. Dodatkowo, pozwani podnieśli, że roszczenie ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu.

W odpowiedzi na zarzuty powód podtrzymał żądanie sformułowane w pozwie, wskazując podstawę prawną oraz okoliczności faktyczne pozwalające odrzucić zarzuty sformułowane przez pozwanych.

Na rozprawie dnia 4 stycznia 2017 r. strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

21 lipca 2009 r. pozwani zawarli z Bankiem Spółdzielczym P. M.-S. w S. umowę kredytu inwestycyjnego nr (...) w wysokości 200 000 zł. Na zabezpieczenie tej umowy pozwani wystawili weksel własny in blanco, w którym upoważnili remitenta do wypełnienia weksla w każdym czasie, na sumę odpowiadającą kwocie kredytu, odsetek, prowizji i kosztów wynikających z umowy.

Bezsporne; umowa kredytowa (k. 220-225), umowa poręczenia (k. 226-227), deklaracja wystawcy weksla (k. 15),

Pozwani nie spłacali kredytu w terminie, w wyniku czego powstało zadłużenie w kwocie: 166.292,42 zł należności głównej, 20.170,21 zł odsetek oraz 831,46 zł należności z tytułu prowizji za administrowanie kredytem. Pismem z dnia 14 lutego 2012 r. bank wypowiedział umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

Pismo doręczono do siedziby miejsca zamieszkania pozwanych, do rąk ich pracownika i kuzyna P. P. w dniu 17 lutego 2012 r. P. P. przekazał niezwłocznie pismo pozwany.

Wypowiedzenie umowy kredytowej (k. 16), potwierdzenie odbioru (k. 17-18, 243-244),

Dnia 6 kwietnia 2012 r. bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr. 17/2012. Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Szamotułach nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (sygn. Akt(...)).

Na powyższej podstawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach R. N. prowadził postępowanie egzekucyjne pod sygn. Akt (...). Pismem z dnia 15 czerwca 2016 r. A. S. i W. S. wezwali bank do natychmiastowego złożenia wniosków o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Na wniosek banku z dnia 17 czerwca 2016 r. umorzono postępowanie egzekucyjne.

Bezsporne, bankowy tytuł egzekucyjny wraz z klauzulą wykonalności (k. 254-257), wezwanie (k. 258-259), wniosek banku (k. 260).

W dniu 12 października 2015 r. powód nabył od banku wierzytelność wynikającą z umowy, która wynosiła wówczas 260512,62 zł. Składały się na nią należność główna w wysokości 166292,42 zł, odsetki naliczone przez bank do dnia 12 października 2015 r. w wysokości 92869,74 zł oraz koszty i prowizje naliczone przez bank w wysokości 1350,46 zł.

Wraz z wierzytelnością przeszły na powoda zabezpieczenia umowy, w tym weksel wystawiony przez pozwanych.

Bezsporne, umowa przelewu wierzytelności (k. 19-28)

Weksel został wypełniony przez powoda na kwotę 263319,09 zł, na którą składały się wierzytelność nabyta przez powoda od banku (260512,62 zł) oraz odsetki ustawowe od dnia 13 października do 28 grudnia 2015 r (2806,47 zł). Termin zapłaty weksła oznaczony został na dzień 28 grudnia 2015 r. 15 grudnia 2015 r.

Bezsporne, Weksel (k. 37)

15 grudnia 2015 r. pozwani zostali wezwani do wykupu weksła. W. S. nie podjął zawiadomienia w terminie. Powódka A. S. podjęła wezwanie w dniu 17 grudnia 2015 r. Pozwani do dnia wydania wyroku nie wykupili weksła.

Wezwanie i potwierdzenia odbioru (k. 29-36)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów z dokumentów. Podkreślić należy, że dokumenty załączone przez strony, a które nie były dokumentami urzędowymi, nie były kwestionowane wzajemnie przez strony, co do ich autentyczności i istnienia oryginałów załączonych kopii.

Sąd postanowił pominąć dowód z przesłuchania w charakterze świadka P. P. na okoliczność doręczenia w dniu 17 lutego 2012 r. wypowiedzenia umowy kredytu. Sąd uznał, że wobec przedstawionych przez strony dowodów nie budzi wątpliwości zasadnicza okoliczność doręczenia w tym dniu wypowiedzenia kredytu P. P.. W Pozwani wskazywali jedynie, że świadek ma poświadczyć, że doręczenie nastąpiło do jego rąk, co było faktem bezspornym. Nie przedstawili natomiast żadnych dowodów na to, by świadek nie przekazał im korespondencji. W świetle następnich działań stron, w szczególności wobec prowadzonych postępowań egzekucyjnych, nie budzi wątpliwości, że doręczenie było skuteczne. W konsekwencji przeprowadzenie tego dowodu było niecelowe.

Sąd zważył, co następuje:

Powód w niniejszym postępowaniu dochodził ostatecznie od pozwanych W. S. i A. S. kwoty 263319,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2015 r.

Pozwani podnieśli dwa zarzuty faktyczne: dotyczące wysokości wyliczonych kwot, oraz przedawnienia roszczenia, oraz zarzuty prawne, dotyczące niewłaściwego wypełnienia weksła. Zarzuty te należało rozpatrzyć w kolejności.

Podstawową okolicznością faktyczną, którą podnosili pozwani było to, że pismo o wypowiedzeniu umowy kredytu nie zostało przez pozwanego odebrane 17 lutego 2012 r., jak to przyjął powód. Zdaniem pozwanych, w konsekwencji powód błędnie obliczył odsetki z tytułu zadłużenia pozwanego, roszczenie uległo przedawnieniu a całe roszczenie nie jest wymagalne.

Na tę okoliczność pozwani wnioskowali o przesłuchanie w charakterze świadka P. P., do którego rąk doręczono wypowiedzenie umowy kredytu. Sąd jednak uznał, że przeprowadzenie tego dowodu jest niecelowe. Przede wszystkim okoliczność, na którą wnioskowany był świadek, a mianowicie odebranie przez niego pisma w dniu 17 lutego 2012 r., nie była sporna. P. P., pracownik i kuzyn pozwanych, odebrał pismo 17 lutego 2012 r. i niezwłocznie przekazał je pozwanym. Pozwani nie podważali w żaden sposób tego faktu i nie przedstawili żadnych dowodów mogących temu przeczyć. Co więcej, ich późniejsze działania świadczyły, że doręczenie w dniu 17 lutego 2012 r. było prawidłowe. Mianowicie: pozwani nie podnieśli zarzutu przedawnienia roszczenia w po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego nr 17/2012, oraz w trakcie prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach. Pismo doręczono do miejsca zamieszkania pozwanych, które jest podawane jako miejsce doręczeń.

W związku z powyższym, należy uznać (na podstawie art. 61 §1 k.c.), że pozwani zapoznali się z pismem z 17 lutego 2012 r. i wypowiedzenie umowy zostało skutecznie dokonane. W konsekwencji niesłuszne są zarzuty pozwanych, że zachodzi brak wymagalności całego roszczenia ze stosunku podstawowego, a także zarzut błędnego obliczenia odsetek przez powoda.

W odniesieniu do zarzutu braku prawidłowego wskazania i wykazania wysokości oraz podstaw kalkulacji roszczenia wekslowego, Sąd stwierdził, że kwoty i wyliczenia przedstawione przez powoda są prawidłowe. Na sumę wekslową (263319,09 zł) złożyły się:

- należność główna – 166292,42 zł
- odsetki umowne zwykłe i odsetki umowne karne za okres od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia 6 kwietnia 2012 – 23541,72 zł
- odsetki ustawowe za okres od dnia 7 kwietnia 2012 r. do dnia 12 października 2015 r. liczone od kwoty 166292,42 zł - 69350,77 zł
- odsetki ustawowe za okres od dnia 13 października 2015 r. do dnia 28 grudnia 2015 r. liczone od kwoty 166292,42 zł – 2806,47 zł
- opłata sądowa od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) – 50 zł
- zaliczka wykorzystana przez Komornika Sadowego przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach R. N. w postępowaniu egzekucyjnym ((...)) – 379 zł
- opłata sądowa od wniosku o wpisanie wzmianki o toczącej się egzekucji – 90 zł
- prowizja pobrana przez bank za administrowanie kredytem w roku 2011 i 2012 – 831,46 zł.

Pozwani nie przedstawili żadnego dowodu, który podważałby te wyliczenia. W szczególności, dowodu potwierdzającego spełnienia (choćby części) zobowiązania.

Pozwani twierdzili również, że roszczenie z tytułu stosunku podstawowego uległo przedawnieniu 19 marca 2015 r. Zdaniem pozwanych od 17 lutego 2012 r. (doręczenie wypowiedzenia umowy kredytu pozwany) biegł 30 dniowy termin wypowiedzenia. Od upływu tego okresu biegł trzyletni okres przedawnienia roszczenia.

Sąd stwierdził, że zarzut ten był niesłuszny, jako że upływ biegu przedawnienia uległ przerwaniu przez wydanie przez Sąd klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Zgodnie z art. 123. § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Takimi czynnościami jest niewątpliwie nadawanie przez Sąd klauzuli wykonalności. Klauzula wykonalności została przez Sąd nadana 20 kwietnia 2012 r., stąd też bieg przedawnienia rozpoczął się ponownie w dniu 21 kwietnia 2012 r.

Stanowisko takie potwierdzają uchwały Sądu Najwyższego (z 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03 oraz z dnia 19 lutego 2015 r. III CZP 103/14). Zgodnie z nimi głównym argumentem za przyjęciem stanowiska, iż złożenie wniosku klauzulowego przerywa bieg przedawnienia było to, że nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu jest aktem koniecznym, stanowiącym *conditio sine qua non* do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Idąc tym torem rozumowania, konsekwentnie należy przyjąć, że realizacja tego niezbędnego warunku do wszczęcia egzekucji następuje z chwilą uwzględnienia przez sąd wniosku klauzulowego, a tym samym, że z tym momentem ustaje zawieszenie biegu przedawnienia spowodowane złożeniem tego wniosku i zaczyna ono biec od nowa.

W związku z powyższym Sąd uznał, że bieg przedawnienia rozpoczął się ponownie w dniu 21 kwietnia 2012 r. Zgodnie z art. 125. § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy.

Pozew wniesiono dnia 8 lutego 2016 r., a więc roszczenie nie uległo przedawnieniu.

Ostatni z zarzutów pozwanych miał charakter prawny i dotyczył uprawnień powoda do wypełnienia weksła, poprzez wpisanie siebie jako remitenta.

Pozwani twierdzili, że zgodnie z deklaracją wekslową jedynym podmiotem uprawnionym do wypełnienia weksła i wpisania w miejsce remitenta był bank. Z kolei powód twierdził, że uprawnienia do wypełnienia weksła przeszły na niego w drodze przelewu wierzytelności w myśl art. 509 k.c.; z jego treści nie wynikały, bowiem, przesłanki określone art. 11.; art. 103., art. 13; art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe dotyczące indosu.. W dniu 12 października 2015 r. powód nabył od banku wierzytelność wynikającą z umowy, która wynosiła wówczas 260512,62 zł. Składały się na nią należność główna w wysokości 166292,42 zł, odsetki naliczone przez bank do dnia 12 października 2015 r. w wysokości 92869 ,74 zł oraz koszty i prowizje naliczone przez bank w wysokości 1350,46 zł. Wraz z wierzytelnością przeszły na powoda zabezpieczenia umowy, w tym weksel wystawiony przez pozwanych.

Sąd, opierając się na ustalonej linii orzeczniczej (wyrok SN z dnia 21 września 2006 r. o sygn. Akt I CSK 130/06, wyrok SN z dnia 25 listopada 2010 r. sygn. akt I CSK 387/10, wyrok SN z dnia 26 września 2013 r. sygn. akt. II CSK 719/12), stwierdził, że wraz z przelewem wierzytelności na nabywcę przechodzą również uprawnienia do wypełnienia weksła. W szczególności należy przywołać wyrok SN z dnia 25 listopada 2010 r. sygn. akt I CSK 387/10, w którym Sąd ten stwierdził, że nie ma też przeszkód ku temu, aby remitent - po otrzymaniu weksła in blanco przez wystawcę - przeniósł ten weksel na podstawie umowy przelewu z art. 509 par. 1 k.c. na inną osobę i to wraz z wynikającym z porozumienia wekslowego uprawnieniem do uzupełnienia weksła (art. 509 par 2 k.c.), chyba że co innego wynikałoby z takiego uprawnienia do uzupełnienia. Oznacza to, że deklaracja wekslowa (porozumienie wekslowe) mogłaby upoważniać do wypełnienia weksła in blanco tylko pierwszego wekslobiorcę (remitenta), ale takie ograniczenie powinno wynikać z treści deklaracji wekslowej (porozumienia wekslowego) i zostać wykazane przez broniącego się wystawcę (art. 6 k.c.). Sytuacje, w których składający podpis na wekslu in blanco (np. wystawca) imiennie upoważnia odbiorcę tego weksła do uzupełnienia, są sytuacjami typowymi w praktyce obrotu wekslowego. W tych sytuacjach przyjmuje się więc, że odbiorca weksła in blanco, imiennie określony w upoważnieniu do uzupełnienia, może przenieść weksel wraz z upoważnieniem do uzupełnienia w drodze przelewu, chyba że co innego wynika z treści tego upoważnienia do uzupełnienia. Toteż z faktu samego imiennego udzielenia odbiorcy weksła in blanco upoważnienia do uzupełnienia nie można wywodzić woli stron wyłączenia możliwości przeniesienia uprawnienia do 6 upoważnienia. Na taką wolę (wystawcy weksła) muszą wskazywać inne postanowienia stron lub okoliczności jego zawarcia. Kwestionowanie prawidłowości uzupełnienia weksła in blanco, dokonanego przez jego aktualnego posiadacza, może zatem nastąpić także w aspekcie podmiotowym (brak upoważnienia tego posiadacza do uzupełnienia weksła in blanco).

W konsekwencji, Sąd uznał, że powód nabył uprawnienia do wypełnienia weksła, i tym samym weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w dniu 10 lutego 2016 r.

Koszty postępowania Sąd na podstawie art. 108 §1 k.c. pozostawił do rozliczenia referendarzowi sądowemu (punkt II wyroku).

SSO Zofia Lehmann